

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2026. Issue 6

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

Boshlang'ich ta'lim o'quvchilarida tabiiy fanlarni o'qitishning ahamiyati

Zuxriddinova Risolat Dilshodbek qizi

University of Economics and Pedagogiy NOTM

“Maktabgacha ta'lim” Kafedrasi asisstant o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim o'quvchilarida tabiat haqidagi ilk qarashlarni shakillantirishdagi xususiyatlar haqida tushunchalar mavjud bo'lib ularni shakillantirishda Tabiiy fanlarning o'rni va ahamiyati haqida mavzu yoritilgan.

Kalit so'zlar: ilk tushunchalar, tabiat, Tabiiy fanlar, boshlang'ich ta'lim.

Abstract. This article discusses the concepts of the characteristics of primary school students in the formation of their initial views on nature, and the role and importance of natural sciences in their formation.

Keywords: initial concepts, nature, Natural sciences, primary education,

Аннотация. В данной статье рассматриваются концепции характеристик учащихся начальной школы в формировании их первоначальных взглядов на природу, а также роль и значение естественных наук в этом процессе.

Ключевые слова: начальные понятия, природа, естественные науки, начальное образование,

Boshlang'ich ta'lim o'quvchilarning hayotidagi ilk va asosiy bosqich bo'lgan, va bu davr boshlang'ich bilimlarni shakillantirishda eng asosiy bosqich xisoblanadi. Tabiiy fanlarni o'qitishning asosiy maqsadi tabiatning xususiyatlarini, uning qonuniyatlarini va jadal rivojlanib borayotgan jarayonlarini tushunishga yordam berishdir. Bu bilimlar o'quvchilarning dunyoni ko'rish, tushunish, muammolarni hal qilish va jadal fikrlash qobiliyatlarini oshirishga, tabiatga bo'lgan ilk qarashlarini, mehrini shakillanishiga xizmat qiladi. Shuningdek, tabiiy fanlar o'quvchilarga jismoniy salomatlik, ekologik o'zgarishlar, ekologik madaniyatlarini va yer sharida bo'layotgan global ekologik muammolarga befarq bo'lmay unga qarshi kurashish uchun o'zining g'oyalarini paydo bo'lishi bilan bog'liq masalalarni tahlil qilish, ularning o'zlarini ma'rifatli va mas'uliyatli foydalanuvchilar sifatida o'rgatishga yordam beradi. Tabiiy fanlarni o'qitishning takomillashtirishida o'qitish usullari va vositalari juda muhimdir. Amaliy mashg'ulotlar, laboratoriyalar, tabiatshunoslik safarlar, vizual materiallar va boshqalar o'quvchilarning bilimlarini amaliy jarayonlarda qo'llay olish va o'rganishlarini ta'minlashda yordam beradi. Shuningdek, interaktiv darsliklar, video darslar ko'rgazmali vositalar va onlayn resurslar ham o'quvchilarning tushunish va bilimlarini mustahkamlashda katta ahamiyatga ega. Tabiiy fanlarni o'qitishda o'qituvchilar va tashkilotlar o'rtasidagi hamkorlik muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilar tabiatning muammolari va jarayonlarini tahlil qilish, o'quvchilarning tushunish darajasini aniqlash, va ularni ta'limni mustahkamlash uchun moslashtirishda bajarilishi kerak bo'lgan muammolarni aniqlashda hamkorlik qilishlari lozim. Tabiiy fanlarni o'qitishda tajriba va amaliy mashg'ulotlar muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, yangi texnologiyalar va innovatsion usullar o'quvchilarni tabiatni o'rganishda qiziqtirish va ularga o'zlarini tushunishlari uchun qiziqarli va samarali vositalarni taqdim etishga yordam beradi. Tabiiy fanlarni o'qitish mexanizmlarini takomillashtirishning mazmun mohiyati, tabiiy fanlarni o'rganishni samarali va qiziqarli qilish uchun pedagogik, amaliy va innovatsion usullarni o'rganishni talab qiladi. Bu bilimlar o'quvchilarni tabiatning muammolari va jarayonlarini tahlil qilishga, o'zlarini dunyo ehtiyotkorlari sifatida o'rganishga, va jadal fikrlashlarini rivojlantirishga yordam beradi. Hozirgi davrdagi zamonaviy rivojlanayotgan davrni hisobga olsak, zamonaviy vositalardan unumli foydalanish darslarslikdagi mavzularni

o'quvchi yoshiga nisbatan yengil tushuncha xosil bo'lishiga sabab bo'ladi. Hozirgi kunda ekologik muammolar, iqlim o'zgarishi, tabiat resurslarining kamayishi kabi global masalalar insoniyatni tabiat bilan uyg'un yashashga undamoqda. Shu sababli, yosh avlodni bu masalalarga befarq bo'lmaslik ruhida tarbiyalash eng avvalo maktabdan, xususan, boshlang'ich ta'lim bosqichidan boshlanishi zarur. Boshlang'ich ta'lim — bu o'quvchining shaxsiy rivojlanishida eng muhim bosqichlardan biridir. Aynan shu davrda bolaning tafakkuri, hissiyoti, dunyoqarashi, xulqatvori va o'qishga bo'lgan munosabati shakllanadi. Shu bois boshlang'ich sinflarda beriladigan har bir fan nafaqat bilim berish, balki tarbiyaviy maqsadlarni amalga oshirishga ham xizmat qiladi. Tabiiy fanlar — insonni o'rab turgan olamni, uning qonuniyatlarini, tabiatdagi uyg'unlik va o'zaro bog'liqlikni o'rgatuvchi fanlar majmuasidir. Ular o'quvchilarga nafaqat bilim beradi, balki tabiatni sevish, uni asrash, kuzatish va unga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lishni o'rgatadi. Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlar orqali bola tabiatni his etadi, undagi go'zallikni anglaydi va shu orqali axloqiy, estetik, ekologik fazilatlarni o'zlashtira boshlaydi. Hozirgi kunda ekologik muammolar, iqlim o'zgarishi, tabiat resurslarining kamayishi kabi global masalalar insoniyatni tabiat bilan uyg'un yashashga undamoqda. Shu sababli, yosh avlodni bu masalalarga befarq bo'lmaslik ruhida tarbiyalash eng avvalo maktabdan, xususan, boshlang'ich ta'lim bosqichidan boshlanishi zarur. Asosiy qism: Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlarning o'qitilishi o'quvchilarga atrofmuhit haqidagi dastlabki ilmiy tushunchalarni beradi. Bu bilimlar bolada dunyoni anglash, hodisalarni tahlil qilish, sabab-oqibat bog'liqliklarini aniqlash ko'nikmasini shakllantiradi. Shu bilan birga, tabiiy fanlar darslari o'quvchilarning tafakkurini o'stiradi, ularni mustaqil fikrlashga, kuzatuvchanlikka va ijodkorlikka o'rgatadi. Tabiiy fanlarning tarbiyaviy ahamiyati, eng avvalo, bolalarda tabiatni sevish, unga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lishni o'rgatish bilan namoyon bo'ladi. O'qituvchi o'quvchilarni tabiatdagi o'zgarishlarni kuzatishga, o'simlik va hayvonlarni parvarish qilishga, suv va havo tozaligini saqlashga jalb etadi

Xulosa: Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlarning tarbiyaviy ahamiyati beqiyosdir. Ushbu fanlar o'quvchilarni nafaqat tabiatni o'rganishga, balki uni sevish, asrash va qadrlashga o'rgatadi. Tabiiy fanlar darslari orqali o'quvchilarda ekologik madaniyat, axloqiy fazilatlar, go'zallikka mehr, kuzatuvchanlik, ilmiy tafakkur va mustaqil fikrlash qobiliyati shakllanadi. O'qituvchi tabiiy fanlarni o'qitishda turli interaktiv metodlar, tajriba va loyihalardan foydalanar ekan, o'quvchilarda faollik, ijodkorlik, hayotiy qadriyatlarga hurmat va mas'uliyat hissini tarbiyalaydi. Natijada tabiiy fanlar bolaning nafaqat bilimi, balki butun shaxsiy kamolotiga xizmat qiluvchi asosiy omilga aylanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1)Yuldasheva Sh., Ortiqova N. Tabiiy fanlarni o'qitish metodikasi. – Toshkent: “Tafakkur”, 2020.
- 2)G'ofurov A. Ekologik tarbiya asoslari. – Toshkent: “Ilm Ziyo”, 2016.
- 3)Sayfullayev G'., Alimova L.(2021). Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'tishda amaliy ishlarni tashkil etish // Scientific progress. №6.
- 4)Bransford J.D., Braun A.L., Cocking R.R. (2000). Odamlar qanday o'rganadi: miya, aql, tajriba va maktab. Vashington DC: Milliy Akademiya matbuoti.
- 5)Mamanazarovna D. M., Ergashovna J. B. Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlar darslarida amaliy ishlarni tashkil etishning metodik asoslari //International conference on multidisciplinary science. – 2024. – T. 2.– C. 138-141.

